

Rapport

Projectnummer: 360545

Referentienummer: SWNL0233135

Datum: 01-03-2021

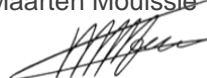
Verkennend natuuronderzoek RWZI Oijen

Verkenning in het kader van wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Waterschap Aa en Maas
Postbus 5049
5201 GA 'S-HERTOGENBOSCH

Verantwoording

Titel	Verkenkend natuuronderzoek RWZI Oijen
Subtitel	Verkenning in het kader van wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	360545
Referentienummer	SWNL0233135
Revisie	D1
Datum	01-03-2021
Auteur(s)	Jody Ettema
E-mailadres	jody.ettema@sweco.nl
Gecontroleerd door	John van Vliet
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Kader van het onderzoek	4
1.2	Beschrijving plangebied en voorgenomen activiteiten	4
1.2.1	Beschrijving plangebied	4
1.2.2	Voorgenomen activiteiten.....	6
2	Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden	7
2.1	Toetsingskader	7
2.2	Inventarisatie	8
2.3	Effectanalyse	8
3	Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming	8
3.1	Toetsingskader	8
3.2	Onderzoeksmethode	10
3.3	Resultaten.....	10
3.3.1	Flora.....	10
3.3.2	Vogels.....	11
3.3.3	Amfibieën, reptielen en vissen	11
3.3.4	Vleermuizen	12
3.3.5	Overige zoogdieren.....	13
3.3.6	Overige soorten	13
4	Natuurbeleidskaders	14
4.1	Toetsingskader	14
4.2	Natuurnetwerk Nederland.....	14
5	Conclusies.....	15
5.1	Wet natuurbescherming	15
5.1.1	Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden.....	15
5.1.2	Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming.....	15
5.2	Natuurbeleidskaders.....	16
5.3	Samenvatting.....	16

1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Waterschap Aa en Maas is voornemens om diverse toekomstbestendige maatregelen voor de komende 15 jaar te treffen op het terrein van de Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Oijen. Meerdere onderdelen van RWZI Oijen dienen aangepast te worden, daar waar machines en elektra verouderd zijn of het beton aangetast is. Dit kan deels als renovatie uitgevoerd worden, maar sommige onderdelen worden nieuw gebouwd.

Projecten of handelingen waarbij mogelijk beschermde natuurwaarden worden aangetast, dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. Hiertoe is een verkennend onderzoek uitgevoerd, gericht op het verkrijgen van een eerste inzicht in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Het onderzoek omvat een oriënterend veldbezoek en een bronnenonderzoek. Er zal worden aangegeven wat de mogelijke vervolgstappen zijn die moeten worden genomen met betrekking tot soortgerichte inventarisaties, nader effectonderzoek en eventuele nadere procedures.

De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden;
 - Soortenbescherming;
- Provinciaal beleid: Natuurnetwerk Nederland (NNN) en gebieden buiten NNN-gebied (o.a. Groenblauwe mantel).

1.2 Beschrijving plangebied en voorgenomen activiteiten

1.2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen net ten zuidoosten van de Maas, nabij Oijen in de provincie Noord-Brabant, zoals weergegeven in figuur 1.1. Het terrein van de RWZI is volledig omheind en bestaat uit diverse gebouwen, bassins en aangelegde groenzones. Het terrein grenst aan de oostzijde met de Parallelstraat en diverse gras- en akkerpercelen. Aan de westzijde grenst het terrein aan de Oijense Benedendijk. De noordzijde van het terrein grenst aan een houtwal.

Figuur 1-1 Globale ligging plangebied RWZI Oijen

De inrichting van het plangebied bestaat uit diverse gebouwen, bassins en houtwallen. De bebouwing is redelijk uniform en verspreid over het terrein gelegen. Hierbij is centraal het

hoofdgebouw gelegen met aangrenzend parkeergelegenheid voor personeel en bezoekers. Zoals in het bovenaanzicht van Figuur 1-2 is weergegeven, zijn er verdeeld over het plangebied diverse bassins en kleinere gebouwen aansluitend op de bassins aanwezig. Verspreid over het plangebied liggen goed ontwikkelde natuurlijke houtwallen, bestaande uit o.a. gewone es, eenstijlige meidoorn, sleedoorn, Spaanse aak, Gewone vlier en hondsroos. In figuur 1-3 is een impressie van de bestaande inrichting van het plangebied weergegeven.

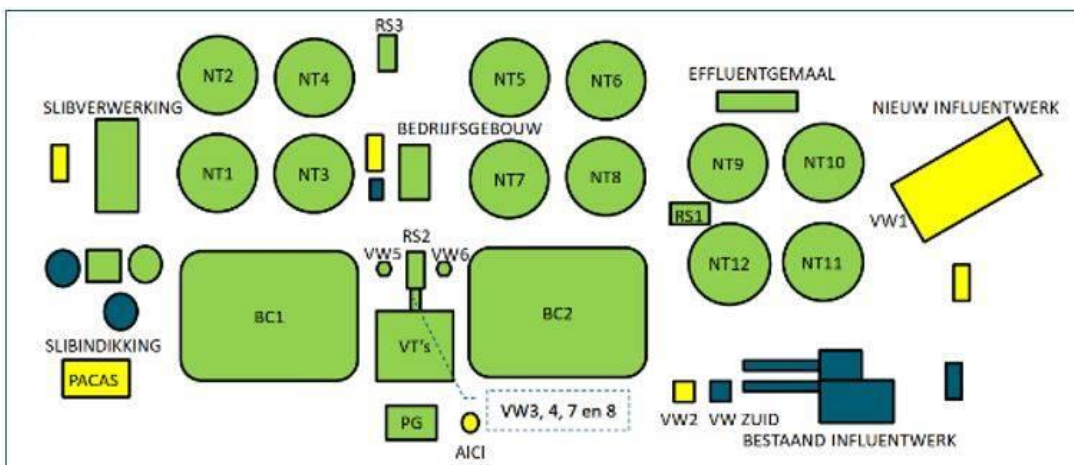
Figuur 1-2 Boven­aanzicht RWZI Oijen

Figuur 1-3 Impressie bestaande inrichting plangebied

1.2.2 Voorgenomen activiteiten

Meerdere onderdelen van RWZI Oijen dienen aangepast te worden, daar waar machines en elektra verouderd zijn of beton aangetast is. Dit kan deels als renovatie uitgevoerd worden, maar sommige onderdelen worden nieuw gebouwd. De hoeveelheid te verwerken afvalwater verandert niet. Ook is het streven van het waterschap, dat RWZI Oijen uitgebreid wordt met een nabehandelingsstap om aan de ene hand nutriënten vergaand te verwijderen (voor doelstellingen KRW-richtlijnen) en aan de andere hand de lozing van microverontreinigingen (zoals medicijnresten) in het ontvangend oppervlaktewater te verminderen. In Figuur 1-4 zijn de voornemens voor aanpassingen binnen het plangebied schematisch weergegeven.

Figuur 1-4 Voorgenomen activiteiten plangebied RWZI Oijen met geel = nieuwbouw, blauw = sloop, groen = bestaande onderdelen, die na renovatie, onderdeel uitmaken van de toekomstige installatie.

2 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

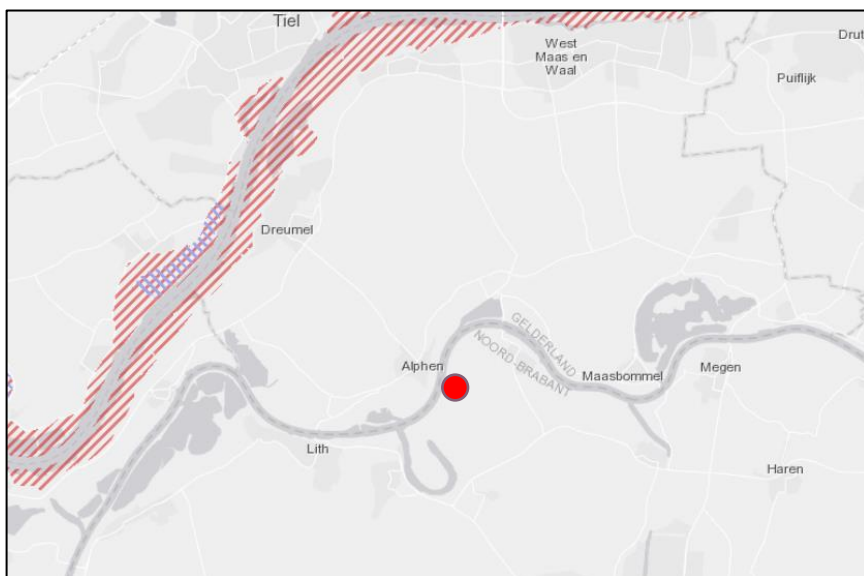
Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb) en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen die (significante) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend, indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

In de navolgende paragrafen is beoordeeld of er significante effecten kunnen optreden op Natura 2000-gebieden en zo ja, wat de benodigde vervolgstappen zijn.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de Natura 2000-gebieden kaart van PDOK, beschikbaar via het Nationaal Georegister. Het plangebied is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden is het gebied Rijntakken, in het bijzonder de uiterwaarden van de Waal op een afstand van circa 5,5 km tot het plangebied. Op grotere afstand (circa 15 km) tot het plangebied liggen de uiterwaarden van de Neder-Rijn (ook Natura 2000-gebied Rijntakken) en enkele Duitse Natura 2000-gebieden op een afstand van tenminste 30 km.

Figuur 2-1 Globale ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (gestreepte arceringen).

2.3 Effectanalyse

De Natura 2000-gebieden liggen op een aanzienlijke afstand tot het plangebied. Alleen in de aanlegfase zijn er stikstofemissies te verwachten door mobiele werktuigen. In de gebruiksfase zal het aantal bezoekers, of transportbewegingen niet toenemen. De voorgenomen ontwikkeling leidt in de aanlegfase tot een toename van stikstofdepositie. Negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden zijn als gevolg van deze toename niet op voorhand uitgesloten en dienen nader te worden onderzocht aan de hand van een Aeries berekening.

3 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In deze wet worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.

- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. In gebruik zijnde nesten van vogels zijn te allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd. Van een aantal vogelsoorten geniet de vaste rust- en verblijfplaats een aanvullende jaarronde bescherming. Deze soorten worden genoemd in een beleidsdocument dat onder de Flora- en faunawet is opgesteld. Ook onder Wet natuurbescherming is deze lijst van kracht, maar provincies hebben de mogelijkheid deze aan te passen.

Voor *Andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming bij bestendig beheer of onderhoud en de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden. Wanneer beschermde soorten niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten zijn strijdig met de bepalingen in de nieuwe wet, dient ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffing kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring

geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorieën soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied, bestaande uit een bronnenonderzoek, een veldbezoek en beoordeling op habitatgeschiktheid. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wet natuurbescherming beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode Lijst-soorten worden niet bij het onderzoek betrokken, omdat deze lijsten geen juridische status hebben.

Veldbezoek

Er is bij het veldbezoek op 27 september 2018 in het bijzonder gelet op eventueel in bomen aanwezige nesten die mogelijk door soorten gebruikt kunnen worden waarvan de nest- en rustplaatsen jaarrond beschermd zijn. Dit zijn met name verschillende soorten roofvogels en uilen. Eveneens is beoordeeld of er holten of scheuren in bomen aanwezig zijn die door vleermuizen als verblijfplaats gebruikt kunnen worden. Alle bomen binnen de scope voor mogelijke uitvoering kapwerkzaamheden zijn hierop beoordeeld. Voor de meeste bomen geldt dat de kronen voldoende open waren om grote nesten, die doorgaans dicht bij de hoofdstam worden gemaakt, waar te kunnen nemen.

3.2 Onderzoeksmethode

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor is gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen van relevante soortgroepen, openbare waarnemingsbronnen en data uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) over de periode 2013-2018.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek op donderdag 27 september 2018 is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld, die in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of de mogelijk (aanwezige) soorten(groepen) negatief beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) nader onderzoek nodig is naar het voorkomen van negatieve effecten en of mogelijk een ontheffingsplicht in kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) van toepassing is.

3.3 Resultaten

3.3.1 Flora

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens van het NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde flora uit het plangebied of de directe omgeving. Op het terrein van het RWZI zijn diverse houtwallen met opgaande beplanting aanwezig. De ondergroei is relatief beperkt en deels is het terrein ook aangeplant (als cultuurtuin) met uitheemse soorten. Ten westen van het RWZI ligt de Hemelrijkse waard aansluitend op de Maas met enkele riviergebonden (kwetsbare) soorten flora, zoals geel walstro, kattendoorn en kruisdistel.

Tijdens het oriënterende veldbezoek zijn geen groeiplaatsen van beschermde flora aangetroffen binnen het plangebied. De aangetroffen plantensoorten indiceren een voedselrijke, matig vochtige bodem. Gelet op de bodemeigenschappen en de ligging op kleiige bodem in de nabijheid van de Maas is het plangebied slechts voor enkele beschermde plantensoorten geschikt, waaronder soorten als de brede - en kleine wolfsmelk (beschermd conform art. 3.10 Wnb). Waarnemingen van bekende groeilocaties van de brede- en kleine wolfsmelk liggen op een relatief grote afstand (Alem en Geldermalsen) tot het plangebied. Beide soorten hebben een voorkeur voor een (half)open, matig voedselrijke kleigrond op akkers, langs paden en dijken. Groeiplaatsen zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Beide soorten bloeien van juni tot in de herfst.

Analyse en toetsing mogelijke effecten

Het voorkomen van beschermde flora kan worden uitgesloten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling. Het voorkomen van groeiplaatsen van kleine en brede wolfsmelk in het bijzonder is eveneens uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.3.2 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens van het NDFF zijn diverse waarnemingen bekend van vogelsoorten op en rondom het terrein van de RWZI. Opvallend hierbij zijn met name de hoge aantallen kokmeeuwen en zilvermeeuwen, hetgeen te verklaren is door de vele waarnemingen van pleisterende dieren in de bassins op het terrein. Gedurende de winterperiode worden zo nu en dan meer schaarse overwinterende soorten op het terrein waargenomen, zoals groepen kramsvogels, nonnetjes en wulpen. Waargenomen vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen op en rondom het plangebied betreffen hoofdzakelijk buizerd, sperwer en havik.

De houtwallen en overhoekjes binnen het plangebied bieden geschikte broedplaatsen voor de algemeen voorkomende broedvogels. Op twee plekken in de aanwezige houtwallen zijn oude (kraaien- en/of eksternesten waargenomen die mogelijk afkomstig zijn van de sperwer of ransuil. Van de buizerd of havik zijn geen nesten aangetroffen, echter zijn de over het terrein verspreid, goed ontwikkelde essen geschikt als nestbomen. Van beide soorten zijn geen nestlocaties aangetroffen of sporen die duiden op de aanwezigheid van vaste territoria.

Analyse en toetsing mogelijke effecten

Het is aannemelijk dat in de bomen en struiken langs en binnen de projectgrenzen hoofdzakelijk wordt gebroed door algemeen voorkomende vogelsoorten. Mogelijk geldt dit ook voor de sperwer en ransuil, soorten waarvan de verblijfplaatsen jaarrond beschermd zijn. Broedvogels zijn beschermd gedurende de kwetsbare periode, waarin wordt gebroed. Mogelijkerwijs dienen her en der enkele bomen te worden verwijderd ten behoeve van nieuwbouw. Door buiten het broedseizoen (de periode van circa maart tot augustus) te werken óf tijdig preventieve maatregelen te nemen wordt verstoring voorkomen en in overeenstemming met de Wet natuurbescherming gehandeld. Met de voorgenomen ontwikkeling zijn geen voornemens voor het verwijderen van de robuuste houtwallen. Effecten op eventuele verblijfplaatsen van de sperwer en ransuil zijn hierdoor op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.3.3 Amfibieën, reptielen en vissen

Actueel en potentieel voorkomen soorten

Uit bestaande gegevens zijn waarnemingen bekend van de poelkikker (beschermd conform art. 3.5 Wnb) en bastaardkikker (beschermd conform art. 3.10 Wnb) uit het naastgelegen

gebied de Hemelrijkse waard en een enkele poel ten noorden van het plangebied. Waarnemingen van beschermde reptielen en vissen ontbreken binnen het plangebied en de directe omgeving.

Binnen het plangebied ontbreken voortplantingswateren voor amfibieën, evenals geschikte waterpartijen voor beschermde vissen. De houtwallen en overhoekjes zouden als overwinteringsplaats kunnen dienen voor algemeen voorkomende amfibieën zoals de gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander (alle beschermd conform art. 3.10 Wnb). Overwintering van de poelkikker binnen het plangebied is mogelijk gelet op de aanwezigheid van voortplantingswateren in de omgeving van het plangebied. Aanwezigheid van de soort gedurende de overwintering binnen de aanwezige houtwallen is niet op voorhand uitgesloten. Het voorkomen van beschermde reptielen is onwaarschijnlijk vanwege het ontbreken van de specifieke biotoop en de geïsoleerde ligging van het plangebied.

Analyse en toetsing mogelijke effecten

Het plangebied vormt vanwege de aanwezige houtwallen en overhoekjes een geschikt overwinteringsbiotoop voor algemeen voorkomende amfibieën (art. 3.10). Voor de betreffende soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht van de Wet natuurbescherming voor het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen.

De voorgenomen sloop, renovatie en nieuwbouw van enkele gebouwen en de eventuele noodzaak tot het kappen van enkele bomen leidt echter niet tot negatieve effecten op beschermde amfibieën (in het bijzonder de poelkikker) en reptielen. Leefgebied van beschermde vissen ontbreekt volledig. Er is geen noodzaak voor het uitvoeren van aanvullend onderzoek.

3.3.4 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens zijn enkele waarnemingen van foeragerende gewone dwergvleermuizen bekend langs de Oijense Benedendijk grenzend ten westen aan het terrein van RWZI Oijen. Ten noorden van het plangebied zijn tevens waarnemingen bekend van enkele overwinterende gewone/grijze grootoorvleermuizen ter hoogte van bewoning aan de dijk. Waarnemingen van overige soorten ontbreken uit het plangebied of zijn sterk verouderd.

Gedurende het oriënterende veldbezoek zijn de bebouwing en geschikte bomen ter hoogte van geplande bebouwing beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen. Hierbij is gelet op met name geschikte invliegopeningen naar achterliggende ruimtes in bebouwing, zoals spouwmuren, dakranden, ruimtes achter boeiboorden of ander plaatwerk dat kan dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Bij bomen is gelet op de stamdiameter, boomsoort, de aanwezigheid van loshangend schors of andere holtes die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen.

Uit de habitatgeschiktheidsbeoordeling blijkt dat de bebouwing met voornemens voor renovatie of sloop geen geschikte invliegopeningen bevatten naar potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen. Veelal ontbreken de mogelijkheden om toegang te krijgen naar achterliggende ruimtes, is het klimaat zeer instabiel of zijn de openingen bedekt met spinnenwebben. Tevens zijn geen sporen aangetroffen (zoals ontlasting) die duiden op de aanwezigheid van verblijfplaatsen. Ook ontbreken geschikte bomen met invliegopeningen op de locaties waar voornemens zijn voor bouw.

De houtwallen en overhoekjes zijn geschikt als foerageergebied en vliegroute en bieden mogelijkheden voor verblijfplaatsen voor soorten als rosse vleermuis, en gewone grootoorvleermuis. Alle zijn beschermd conform art. 3.5 Wnb.

Analyse en toetsing mogelijke effecten

De voorgenomen ontwikkeling kent geen voornemen voor aantasting van de houtwallen. Effecten op de functionaliteit van een mogelijk aanwezig essentieel leefgebied (vliegroutes, foerageergebied en verblijfplaatsen) kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

De aanwezige bebouwing en beplanting met voornemens voor kap, renovatie of sloop bieden geen geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen zijn hierdoor eveneens uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.3.5 Overige zoogdieren

Uit bestaande gegevens blijkt het voorkomen van diverse algemeen voorkomende zoogdieren en soorten die beschermd zijn conform art. 3.10 Wnb, zoals de das, bunzing en wezel. Daarnaast zijn waarnemingen bekend van de bever (beschermd conform art. 3.5 Wnb) uit de Hemelrijkse waard en langs de oever van de Maas.

Tijdens het oriënterende veldbezoek zijn sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van konijn, bruine rat en das binnen het plangebied. Konijnen zijn verspreid over het terrein waargenomen. Van de das zijn enkele mestputjes aangetroffen langs de houtwallen in het noordelijke deel van het plangebied. Tevens is in één van de houtwallen een goed ontwikkelde en actieve dassenburcht aangetroffen met een viertal belopen ingangen. Het is aannemelijk dat dit een hoofdburcht betreft. Langs de omheining zijn op enkele plekken aan de westzijde haren van de das aangetroffen, hetgeen indiceert dat de dassen zich zowel binnen als buiten het plangebied begeven. Binnen het plangebied bieden de houtwallen en overhoekjes geschikte biotoop voor kleine marterachtigen, zoals de bunzing en wezel. Aanwezigheid van de bever kan op voorhand worden uitgesloten, vanwege van ongeschikt leefgebied.

Analyse en toetsing mogelijke effecten

Ter hoogte van de geplande bebouwing is zeer beperkt geschikt leefgebied voor de das aanwezig. De houtwallen met mantelbegroeiing van (doorn)struweel en het omliggende gebied rondom het plangebied bieden hoofdzakelijk geschikt leefgebied, hetgeen zichtbaar is aan de aangetroffen sporen. Nader onderzoek naar de das is niet noodzakelijk. Indien voornemens wijzigen ten aanzien van de locatiebepaling voor nieuwbouw, dan dient men in overleg met een deskundig ecoloog te bepalen in hoeverre er alsnog effecten optreden.

3.3.6 Overige soorten

Uit bestaande gegevens van het NDFF zijn geen waarnemingen van overige beschermde soorten, zoals libellen, dagvlinders of nachtvlinders bekend. De bestaande inrichting van het plangebied biedt geen geschikte biotoop voor overige beschermde soorten, aangezien de specifieke voedselarme biotoop die soorten veelal vereisen ontbreekt op het terrein.

Binnen het plangebied bevinden zich diverse sleedoornstruiken die deel uitmaken van de mantelvegetatie begeleidend aan de houtwallen. In de nabijheid bevindt zich tevens koninginnekruid langs waterpartijen aan de noordzijde van het plangebied. Het betreft geschikt leefgebied voor de sleedoornpage, echter ontbreken waarnemingen uit de directe omgeving. Grote kernpopulaties bevinden zich rondom de Kraaijenbergse plassen nabij Grave op een afstand van circa 20 km. Tevens zijn geen eieren tijdens het oriënterend veldbezoek waargenomen.

Analyse en toetsing mogelijke effecten

Het voorkomen van overige beschermde soorten kan op grond van het ontbreken van waarnemingen en geschikte biotoop worden uitgesloten. Bovendien zijn raakvlakken vanuit de voorgenomen ontwikkeling met de biotoop van overige beschermde soorten uitgesloten, Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat uit:

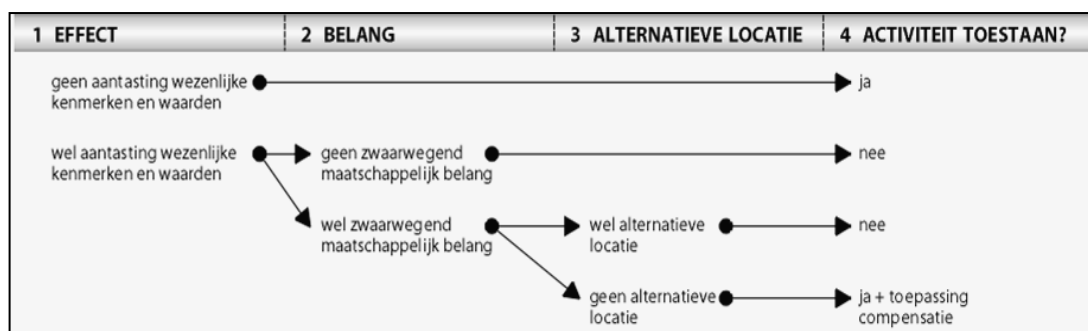
- Provinciaal beleid:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS).

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor provincie Noord-Brabant is vastgelegd in de provinciale ruimtelijke verordening.

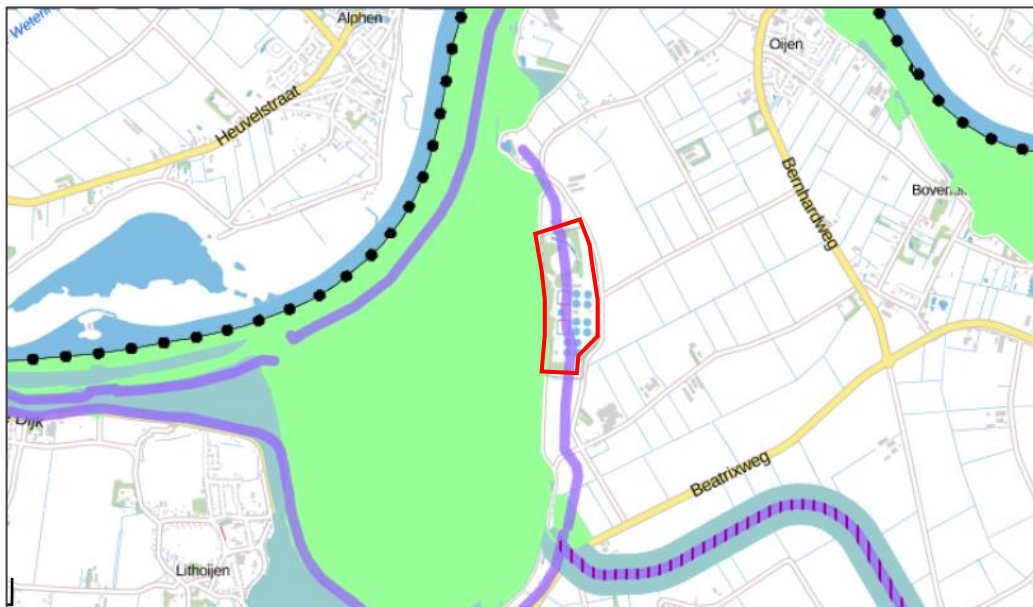
De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient die in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dienen te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN-gebieden in de omgeving van het projectgebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In provincie Noord-Brabant is de externe werking van het NNN van toepassing. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het projectgebied.

Schema: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie

Het plangebied maakt geen deel uit van het NNN. Het terrein van de RWZI grenst aan de Hemelrijkse waard die is aangewezen als NNN-gebied met een beheertype N01.03 Rivier- en moeraslandschap. In figuur 4.1 is de ligging van het plangebied ten aanzien van het NNN en de Groenblauwe mantel weergegeven.

Figuur 4-1 Indicatie ligging plangebied (rode omlijning) ten opzichte van NNN-gebieden (licht groene arcering) en groenblauwe mantel (donkerblauw). Bron Provincie Noord-Brabant

Analyse en toetsing effecten

De werkzaamheden vinden volledig plaats op het terrein van de RWZI, en daarmee buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Zij gaan niet ten koste van enig oppervlak daarvan. De werkzaamheden zijn kortdurend en produceren nauwelijks meer of andere verstoringen door licht, geluid en bewegingen dan afkomstig van het huidige gebruik binnen het plangebied. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

5 Conclusies

5.1 Wet natuurbescherming

5.1.1 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in of vlakbij een Natura 2000-gebied. Natura 2000-gebieden liggen op afstanden van vijf kilometer of meer van het projectgebied. Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten.

Een indirect effect (externe werking N2000) als gevolg van extra stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden, kan op grond van een toename aan stikstofdepositie niet op voorhand worden uitgesloten. De immissie van NOx op hiervoor gevoelige habitattypen afkomstig van de tijdelijke inzet van een enkele machines en transportmiddelen dient te worden bepaald middels een Aeries berekening.

5.1.2 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

Er zijn geen negatieve effecten op vaste verblijfplaatsen of exemplaren van zwaarder beschermde, niet-vrijgestelde zoogdieren, vogels met een jaarrond beschermd nest of andere soortgroepen van het projectgebied bekend of te verwachten. Binnen het plangebied ligt een dassenburcht, doch buiten de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden. Door het nemen van een passende voorzorgsmaatregel (buiten het broedseizoen werken en/of preventieve maatregelen nemen) wordt het verstoren van broedvogels voorkomen en wordt in overeenstemming met de wet gehandeld. Door de werkzaamheden uitsluitend bij daglicht uit te voeren, wordt verstoring van jagende of migrerende vleermuizen, of

foeragerende dassen voorkomen. De werkzaamheden kunnen in overeenstemming met de bepalingen uit de wet worden uitgevoerd door het nemen van enkele preventieve maatregelen en door zorgvuldig te handelen. Ontheffingsplicht soortenbescherming Wnb is niet aan de orde. Bij eventuele wijzigingen in de locatiebepaling van nieuwbouw, danwel kapvoornemens van houtwallen op het terrein, dan dient in overleg met een deskundig ecooloog de effecten nader te worden bepaald.

5.2 Natuurbeleidskaders

Natuurnetwerk Nederland

De werkzaamheden vinden volledig buiten het Natuurnetwerk plaats. Van een structureel verlies van oppervlak Natuurnetwerk is geen sprake. Er is geen nader veldonderzoek of effectonderzoek noodzakelijk. Maatregelen om effecten te beperken anders dan al beschreven, zijn niet aan de orde.

5.3 Samenvatting

Samenvattende tabel

	Effecten	Nader veldonderzoek	Nader effectonderzoek	Mitigerende maatregelen	Nadere procedure
Wet natuurbescherming, Natura 2000- gebieden	<ul style="list-style-type: none"> • Kwalificerende habitattypen, Vogel- en/of habitatrichtlijn-soorten 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen
Wet natuurbescherming, soorten	<ul style="list-style-type: none"> • Broedvogels • Das 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Preventieve maatregel 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen
Natuurnetwerk Nederland	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen